

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ” _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Удосконалення формування виробничої програми підприємства (на прикладі ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»))»

Виконавець:

студент факультету ЦЗФН
Новікова Тетяна Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Янковий Олександр Григорович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Виробнича програма в системі планування на підприємстві.....	6
1.2 Методи та процедури формування виробничої програми підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ»».....	31
2.1 Коротка характеристика ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»».....	31
2.2 Аналіз динаміки основних показників господарської діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»».....	38
2.3 Аналіз виробничої програми ПАТ «Одеський кабельний Завод «Одескабель»».....	46
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ»».....	52
3.1 Сутність однокритеріальної оптимізації виробничої програми підприємства.....	52
3.2 Заходи щодо вдосконалення виробничої програми ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»».....	58
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Функціонування сучасних промислових підприємств України, особливо в період економічної кризи, потребує від керівництва особливої концентрації зусиль на «виживанні» в непростих ринкових умовах. Це в свою чергу вимагає посилення уваги до планування виробничої діяльності підприємства на майбутній період та виваженого підходу до формування виробничої програми і вибору ринкових пріоритетів.

Від ефективності планування виробничої програми в процесі управління підприємством багато в чому залежать показники його господарської діяльності – обсяг виробництва продукції, її собівартість, якість продукції тощо. Все це й обумовило вибір теми даної кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Питання розробки виробничої програми промислових підприємств посідають вагоме місце в дослідженнях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, серед яких І.Ю. Бондар, М.І. Бухалков, С.А. Варакута, І.М. Герчикова, В.Я. Горфінкель, М.Г. Грещак, Ю.Н. Єгоров, Ю.А. Єгунов, А.І. Ільїн, С.Є. Каменіцер, Є.М. Купряков, В.Є. Москалюк, І.Д. Падерін, Й.М. Петрович, С.Ф. Покропивний, Т.І. Сабецька, Г.А. Семенов, В.К. Станчевський, О.Г. Туровець, Е.О. Уткін, Г. Фандель, Р. Хадсон, І.О. Чаюн та ін.

Мета дослідження полягає у вивченні шляхів і методів удосконалення формування виробничої програми, що дозволяє підвищити економічну ефективність діяльності промислового підприємства.

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити такі **завдання:**

- дослідити роль і місце виробничої програми в системі планування на підприємстві;
- визначити методи та процедури формування виробничої програми;
- надати коротку характеристику діяльності ПАТ «Одескабель» на

сучасному ринку кабельної продукції;

- проаналізувати динаміку основних показників господарської діяльності ПАТ «Одескабель» за 2015-2017 рр.;
- дослідити виробничу програму ПАТ «Одескабель» за 2017 р.;
- розглянути сутність оптимізації виробничої програми підприємства;
- розробити конкретні заходи щодо вдосконалення виробничої програми ПАТ «Одескабель».

Об’єктом кваліфікаційної роботи є процес планування виробництва на промисловому підприємстві.

Предметом виконаного дослідження виступають теоретичні та практичні основи удосконалення виробничої програми підприємства.

Методи дослідження. В процесі підготовки та написання кваліфікаційної роботи застосовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання. В якості теоретичної бази дослідження використовувався діалектичний метод вивчення економічних явищ та процесів у їх взаємозв’язку і розвитку, системний підхід до проблем, що розглядаються. Для вирішення поставлених завдань були також застосовані методи структурно-логічного аналізу, метод аналізу та синтезу.

Теоретичною та методологічною основою кваліфікаційної роботи є класичні наукові положення вітчизняної і зарубіжної економічної думки у сфері планування та управління діяльністю промислових підприємств.

Інформаційною базою дослідження є Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, офіційні матеріали Державної служби статистики України, матеріали монографій, підручників, статей і тез вітчизняних та зарубіжних учених, публікації в друкованих й електронних економічних виданнях, першоджерела та дані фінансової звітності ПАТ «Одеський завод «Одескабель» за 2015-2017 рр..

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їхнього використання в діяльності ПАТ «Одескабель» для підвищення ефективності планування виробничої програми підприємства.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань) та 6-и додатків. Загальний обсяг роботи становить 95 сторінок. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 9 рисунків.

У першому розділі роботи «Теоретичні засади формування виробничої програми промислового підприємства» розглянуто місце і роль виробничої програми в системі планування на підприємстві, а також методи формування виробничої програми.

У другому розділі «Аналіз виробничої програми ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» надано коротку характеристику підприємства, проаналізовано динаміку основних показників господарської діяльності ПАТ «Одескабель» за 2015-2017 рр., досліджено його виробничу програму підприємства за 2017 р.

Третій розділ «Удосконалення формування виробничої програми ПАТ «Одеський завод «Одескабель»» присвячений дослідженню сутності однокритеріальної оптимізації виробничої програми підприємства, розробці конкретних заходів щодо вдосконалення виробничої програми ПАТ «Одескабель»

ВИСНОВКИ

Вивчивши теоретичні засади формування плану виробництва, зокрема його місце в системі планування на підприємстві, методи, процедури та основні складові процесу розробки виробничої програми, проаналізувавши її стан на ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», ми дійшли наступних висновків і пропозицій.

1. Під виробничою програмою підприємства розуміється річний план виробництва продукції (робіт, послуг) визначеної номенклатури, асортименту та якості, для якого характерні наступні риси: директивність, короткостроковість, преактивність та інтерактивність, детальність, одночасність, гнучкість та адаптивність. Виробнича програма носить чіткі ознаки тактичних, часткових, програмно-цілевих планів, сферою яких є виробництво, а черговість у часі має ковзний характер.

2. До найбільш відомих і розповсюджених методів, що застосовуються при розробці виробничої програми підприємства, відносяться нормативний та факторно-аналітичний методи, рівневе прогнозування, ситуаційне планування, математико-статистичні моделі різного типу: оптимізаційні, імітаційні, матричні, статистичні, графічні. Процес формування виробничої програми підприємства повинен включати, принаймні, три важливіші складові: 1) маркетингове обґрунтування плану виробництва; 2) ресурсне забезпечення виробничої програми і, перш за все, з боку виробничої потужності; 3) оптимізацію плану виробництва з метою найбільш ефективного використання ресурсів підприємства.

3. ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»» відноситься до сучасних конкурентоспроможних підприємств з достатньо динамічним розвитком на внутрішньому і зовнішньому ринках кабельно-провідникової продукції. За класифікацією КВЕД воно належить до переробної промисловості, групи «Машинобудування, ремонт та монтаж машин і

устаткування», підгрупи «Виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування». Протягом останніх років керівництво підприємства робить наголос на високій якості продукції та конкурентних цінах, модернізації і розширення виробництва, висококваліфікованих кадрах та організації управління за світовими стандартами. Такий вектор розвитку компанії дозволяє ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»» по праву бути не тільки одним із лідерів у своїй галузі, але й зразковим підприємством Півдня України.

4. Аналіз динаміки важливіших показників господарської діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»» за 2015-2017 рр. показав: об'єм виробленої продукції на підприємстві за період 2015-2016 рр. зріс на 24,7 %, а за період 2016-2017 рр. – на 28,9 %; обсяг реалізованої продукції, робіт, послуг за ці ж роки підвищився відповідно на 27,2 % і 30,9 %, тобто підприємство додатково реалізувало продукцію, що зберігалася на складі. За досліджуваний період випуск чотирьох із п'яти видів кабельної продукції на підприємстві підвищився і тільки радіочастотний кабель зазнав зниження на 495 умов. км або на 10 %. Так, виробництво міського телефонного кабелю за ці роки зросло на 27 умов. км або на 1,4 %, волоконно-оптичного – на 210406 умов. км або на 73,9 %, силового – на 4238 умов. км або на 50,8 %, кабелю для структурованих мереж – на 12046 умов. км або на 13,7 %. Це свідчить про стабільне підвищення ділової активності ПАТ «Одескабель» за період часу, що вивчається. За останні три роки зростає обсяг виробленої продукції на експорт у абсолютному та відносному рівнях. Варто зазначити, що темпи приросту 2017 р. до 2015 р. свідчать, що обсяг виробленої продукції на експорт, зростає більш високими темпами, ніж обсяги всієї виробленої продукції.

5. Замовлення на поставку всіх видів продукції підприємства у 2017 р. виконані на 56,6 %, в тому числі основних видів кабельної продукції – на 62,8 %. Це свідчить про те, що фактичне замовлення на продукцію ПАТ

«Одескабель» суттєво перевищувало наявні потужності досліджуваного підприємства в 2017 р. Експорт продукції у 2017 р. становить близько 20 %. Досить високу ритмічність роботи продемонстрував ПАТ «Одескабель» у 2017 р.: на рівні 87,5 %. Певна неритмічність діяльності підприємства спостерігалась у III і IV кварталах (30,3 % і 17 %), що обумовлено нерівномірністю надходження від постачальників сировини, напівфабрикатів й комплектуючих виробів. План випуску продукції підприємством у 2017 р. в цілому перевиконаний на 6,3 %. В тому числі перевиконання плану спостерігалось по всім основним видам кабельної продукції. Зокрема, по кабелю для структурованих кабельних мереж план перевиконаний на 23,8 %, що зумовлено високою рентабельністю даного виду продукції ПАТ «Одескабель».

6. Оптимізація виробничої програми підприємства в 2017 р. за критерієм «максимум маржинального прибутку» на основі програми «Пошук рішення» редактора *Excel* показала, що існуючий план виробництва є близьким до оптимального, оскільки він цілком співпадає з потужністю існуючого устаткування, яке є обмежуючим фактором. Це означає що ПАТ «Одескабель» в рамках наявних потужностей використовує їх найкращим чином.

7. Пропозиція щодо придбання спеціалізованого обладнання для випуску кабелю для структурованих кабельних мереж (LAN-кабелю) дозволить суттєво покращити важливіші показники господарської діяльності ПАТ «Одескабель». А саме: чистий дохід від реалізації продукції зросте на 20,8 %, прибуток від реалізації продукції – на 19,1 %, рентабельність основних засобів – на 1,9 %. Термін окупності нового обладнання складе трохи більше 3-х років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анискин Ю. П. Планирование и контроллинг : [учебник] / Ю. П. Анискин, А. М. Павлова. – М. : Омега-Л, 2003. – 280 с.
2. Басовский Л. Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка : [учеб. пособ.] / Басовский Л. Е. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 260 с.
3. Бирман И. Я. Оптимальное программирование / Бирман И. Я. – М. : Экономика, 1968. – 232 с.
4. Бухалков М. И. Внутрифирменное планирование: [учебник] / М. И. Бухалков. – [2-е изд. испр. и доп.]. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 400 с.
5. ВАТ «Одескабель» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : – <http://who-is-who.com.ua/bookmaket/zvyazoktainform2006/7/45.html>
6. Виробнича програма підприємства, її зміст, календарний розподіл та оптимізація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – http://buklib.net/index.php?option=com_jbook&task=view&Itemid=36&catid=89&id=989
7. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – http://ser-pavlion.narod.ru/K2/econom_pid/Rozd_14.htm
8. Витрати виробництва і прибуток. Політична економія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://megarefs.org.ua/vitrati-virobnictva-i-pributok.html>.
9. Вітлінський В. В. Моделі поведінки виробників [Електронний ресурс] / Вітлінський В. В. – Режим доступу : <http://www.refine.org.ua/pageid-5326-6.html>
10. Горемыкин В. А. Планирование на предприятии : [учебник] / Горемыкин В. А., Бугулов З. Р., Богомоллов А. Ю. – М. : Информационно-издательский дом "Филинь", Рилант, 2000. – 328 с.

11. Горфинкель В. Я. Экономика предприятия : [учебник] / В. Я. Горфинкель, В. А. Швандар. – М. : «ЮНИТИ-ДАНА», 2007. – 670 с.
12. Грещак М. Г. Внутрішній економічний механізм підприємства : [навч. посіб.] / Грещак М. Г., Гребешкова О. М., Коцюба О. С. – К. : КНЕУ, 2001. – 228 с.
13. Доленко Л. Х. Теорія стратегії підприємства / Доленко Л. Х. – Одеса : Астропринт, 1999. – 144 с.
14. Економіка виробничого підприємництва : навч. посіб. / [Й. М. Петрович, І. О. Будіщева, І. Г. Устінова та ін.] ; за ред. Й. М. Петровича. – [2-ге вид., перероб. і доп.] – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 405 с.
15. Ильин А. И. Планирование на предприятии : [учеб. пособ. в 2-х ч.]. Ч. 2. Тактическое планирование / А. И. Ильин, Л. М. Синицина ; под общей ред. А. И. Ильина. – Мн. : ООО «Новое знание», 2000. – 416 с
16. Канторович Л. В. Математические методы организации и планирования производства / Канторович Л. В. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1939. – 67 с.
17. Коробкин А. Д. Оптимизация производственного планирования на предприятии : [учеб. пособ.] / А. Д. Коробкин, Н. Б. Мироносецкий. – М. : Наука, 1978. – 252 с.
18. Ларченко С. В. Використання MS OFFICE EXCEL при плануванні виробничої програми підприємства [Електронний ресурс] / С. В. Ларченко, В. І. Гончаренко. – Режим доступу : – <http://intkonf.org/larchenko-sv-ktn-goncharenko-vi-vikoristannya-ms-office-excel-pri-planuvanni-virobnichoyi-programi-idpriemstva/>
19. Мазаракі А. А. Математичне програмування в Excel : [навч. посіб.] / А. А. Мазаракі, Ю. А. Толбатов. – К. : Четверта хвиля, 1998. – 208 с.
20. Малышева Л. А. Информационные технологии для планирования производственной программы в условиях риска и неопределенности [Электронный ресурс] / Малышева Л. А. – Режим доступа : – <http://www.ito.su/ipsvi4@mail.ru>

21. Масленіков О. Ю. Оптимізація виробничої програми підприємства / О. Ю. Масленіков, С. І. Савуляк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.2. – С. 264-266.
22. Мендрул О. Г. Структурно-логічні схеми до вивчення дисципліни «Економіка підприємства» для студентів програми «МБА» : [навч. посіб.] / Мендрул О. Г. – К. : КНЕУ, 2008. – 120 с.
23. Микроэкономика в 2-х томах [Электронный ресурс] / Институт «Экономическая школа». – СПб. – 2004. – Режим доступа : – http://microeconomica.economicus.ru/index1.php?file=8_1
24. Нелідіна Ю. С. Виробнича програма підприємства [Електронний ресурс] / Нелідіна Ю. С. – Режим доступу : – http://www.rusnauka.com/22_NIOBG_2007/Economics/25280.doc.htm
25. Одескабель [Электронный ресурс]. – Режим доступа : – <http://www.odeskabel.com/main->
26. Одескабель, Одеський кабельний завод, довідник [Электронный ресурс]. – Режим доступа : – <http://odeskabel.business-guide.com.ua/>
27. Орлов О. О. Планування діяльності промислового підприємства Орлов О. А. – К. : Скарби, 2002. – 336 с.
28. Організація і планування на підприємстві : навч. посіб. / [Г. А. Семенов, В. К. Станчевський, М. О. Панкова та ін.]. – К. : Центр навч. літератури, 2006. – 528 с.
29. Осипов В. И. Экономика предприятия : [учебник] / Осипов В. И. – Одесса : Маяк, 2005. – 720 с.
30. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посіб.] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 256 с.
31. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / [Л. П. Батенко, М. А. Белов, Н. М. Євдокимова та ін.] ; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2005. – 384 с.

32.Покропивний С. Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність : [навч. посіб.] / С. Ф. Покропивний, В. М. Колот. – К. : КНЕУ, 1998. – 352 с.

33.Производственный менеджмент [Электронный ресурс] : [учебник для вузов] / под ред. С. Д. Ильенковой – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000.. – Режим доступа : -

<http://www.cfin.ru/management/manman/04-4.shtml>.

34.Растринин Л. А. Системы экстремального управления: [учеб. пособ.] / Л. А. Растринин. – М. : Наука, 1974. – 390 с.

35.Розробка виробничої програми підприємства / Планування на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://www.paragononstate.com/vnutrfrmove-planuvannya/68-rozrobka-virobnicho-programi-pdprimstva-.html>

36.Сабецька Т. І. Методико-методологічні аспекти процесу формування виробничої програми підприємства в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / Сабецька Т. І. – Режим доступу : – http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2010_36/Zmist/23PDF.pdf

37.Стратегическое планирование : [учебник] / Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ» ; под ред. Э. А. Уткина – М. : Изд. ЭКМОС, 1998. – 440 с.

38.Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства: [навч. посіб.] / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К. : «Каравела», 2003. – 432 с.

39.Фандель Г. Теорія виробництва і витрат / Фандель Г.; [пер. з нім. під кер. і за ред. М. Г. Грещака]. – К. : Таксон, 2000. – 520 с.

40.Чаюн І. О. Планування виробничої програми підприємства та її ресурсне обґрунтування : [навч. посіб.] / І. О. Чаюн, І. Ю. Бондар. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2000. – 127 с.

41. Четыркин Е. М. Статистические методы прогнозирования / Е. М. Четыркин. – М. : Статистика, 1977. – 199 с.

42. Шепеленко Г. И. Экономика, организация и планирование производства на предприятии: [учеб. пособ.] / Г. И. Шепеленко. – Ростов-на-Дону : «МарТ», 2000. – 544 с.

43. Шерстенников Ю. В. Оптимизация производственных мощностей двухпродуктового предприятия при наличии рыночных ограничений / Ю. В. Шерстенников // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 2. – С. 227-235.

44. Шоробура М. М. Разработка моделей и программных средств для многокритериальной оптимизации сложных объектов в компьютерных информационных системах [Электронный ресурс] / М. М. Шоробура. – Режим доступа : –

<http://www.masters.donntu.edu.ua/2004/kita/shorobura/diss/index.htm>

45. Штойер Р. Многокритериальная оптимизация. Теория, вычисления и приложения / Р. Штойер; [пер. с англ.]. – М. : Радио и связь, 1992. – 504 с.

46. Юзбашев М. М. Статистический анализ тенденций и колеблемости / М. М. Юзбашев, А. И. Манелля. – М. : Финансы и статистика, 1983. – 207 с.

47. Янковий О. Г., Грінченко Р. В. Використання бізнес-моделей як елементів бізнес-інжинірингу підприємств Бізнес-інформ. – 2018. – № 8. – С. 70-75. [Электронный ресурс] – Режим доступа :

http://businessinform.net/annotatedcatalogue/?Year=2018&abstract=2018_08_0&lang=ua&stqa=10

48. Янковий О. Г., Траченко Л. А. Ефективна економіка. 2019. № 1. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6819> (дата звернення : 01.02.2019). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.1.4](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.1.4)